

Legea Nr. 193 /2000 privind clauzele abuzive din contractele incheiate intre comercianti si consumatori

Versiunea modificata prin Legea 161/2010

Republicata in Monitorul Oficial no.. 305 din 18 Aprilie 2008

Republicata in temeiul prevederilor art. V lit. m) din titlul III al Legii nr. 363/2007 privind combaterea practicilor incorecte ale comerciantilor in relatia cu consumatorii si armonizarea reglementarilor cu legislatia europeana privind protectia consumatorilor, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 899 din 28 decembrie 2007, dandu-se textelor o noua numerotare.

Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele incheiate intre comercianti si consumatori a fost republicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 1.014 din 20 decembrie 2006.

Art. 1

(1) Orice contract incheiat intre comercianti si consumatori pentru vanzarea de bunuri sau prestarea de servicii va cuprinde clauze contractuale clare, fara echivoc, pentru intelegerea carora nu sunt necesare cunostinte de specialitate.

(2) in caz de dubiu asupra interpretarii unor clauze contractuale, acestea vor fi interpretate in favoarea consumatorului.

(3) Se interzice comerciantilor stipularea de clauze abuzive in contractele incheiate cu consumatorii.

Art. 2

(1) Prin consumator se intelege orice persoana fizica sau grup de persoane fizice constituite in asociatii, care, in temeiul unui contract care intra sub incidenta prezentei legi, actioneaza in scopuri din afara activitatii sale comerciale, industriale sau de productie, artizanale ori liberale.

(2) Prin comerciant se intelege orice persoana fizica sau juridica autorizata, care, in temeiul unui contract care intra sub incidenta prezentei legi, actioneaza in cadrul activitatii sale comerciale, industriale sau de productie, artizanale ori liberale, precum si orice persoana care actioneaza in acelasi scop in numele sau pe seama acesteia.

Art. 3

(1) Prevederile prezentei legi se aplica si bonurilor de comanda sau bonurilor de livrare, biletelor, tichetelor si altora asemenea care contin stipulari sau referiri la conditii generale prestabilite.

(2) Clauzele contractuale prevazute in temeiul altor acte normative in vigoare nu sunt supuse dispozitiilor prezentei legi.

Art. 4

(1) O clauza contractuală care nu a fost negociată direct cu consumatorul va fi considerată abuzivă dacă, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, creează, în detrimentul consumatorului și contrar cerințelor bunei-credințe, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților.

(2) O clauza contractuală va fi considerată ca nefiind negociată direct cu consumatorul dacă aceasta a fost stabilită fără a da posibilitate consumatorului să influențeze natura ei, cum ar fi contractele standard preformulate sau condițiile generale de vânzare practicate de comercianți pe piața produsului sau serviciului respectiv.

(3) Faptul că anumite aspecte ale clauzelor contractuale sau numai una dintre clauze a fost negociată direct cu consumatorul nu exclude aplicarea prevederilor prezentei legi pentru restul contractului, în cazul în care o evaluare globală a contractului evidențiază că acesta a fost prestabilit unilateral de comerciant. Dacă un comerciant pretinde că o clauză standard preformulată a fost negociată direct cu consumatorul, este de datoria lui să prezinte probe în acest sens.

(4) Lista cuprinsă în anexa care face parte integrantă din prezenta lege redă, cu titlu de exemplu, clauzele considerate ca fiind abuzive.

(5) Fără a încălca prevederile prezentei legi, natura abuzivă a unei clauze contractuale se evaluează în funcție de:

a) natura produselor sau a serviciilor care fac obiectul contractului la momentul încheierii acestuia;

b) toți factorii care au determinat încheierea contractului;

c) alte clauze ale contractului sau ale altor contracte de care acesta depinde.

(6) Evaluarea naturii abuzive a clauzelor nu se asociază nici cu definirea obiectului principal al contractului, nici cu calitatea de a satisface cerințele de preț și de plată, pe de o parte, nici cu produsele și serviciile oferite în schimb, pe de altă parte, în măsura în care aceste clauze sunt exprimate într-un limbaj ușor inteligibil.

Art. 5

În cazul contractelor standard preformulate, comerciantul are obligația să remită, la cerere, oricărei persoane interesate un exemplar din contractul pe care îl propune.

Art. 6

Clauzele abuzive cuprinse în contract și constatate fie personal, fie prin intermediul organelor abilitate prin lege nu vor produce efecte asupra consumatorului, iar contractul se va derula în continuare, cu acordul consumatorului, numai dacă după eliminarea acestora mai poate continua.

Art. 7

În măsura în care contractul nu își mai poate produce efectele după înlăturarea clauzelor considerate abuzive, consumatorul este îndreptățit să ceară rezilierea contractului, putând solicita, după caz, și daune-interese.

Art. 8

Controlul respectării dispozițiilor prezentei legi se face de reprezentanții împuterniciți ai Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, precum și de specialiști autorizați ai altor organe ale administrației publice, potrivit competențelor.

Art. 9

Organele de control efectuează verificări la sesizarea persoanelor prejudiciate prevăzute la art. 2 alin. (1) sau din oficiu.

Art. 10

Comercianții au obligația de a prezenta organelor de control, în original, contractele încheiate cu consumatorii.

Art. 11

Organele de control abilitate încheie procese-verbale prin care se consemnează faptele constatate cu ocazia verificărilor făcute, precum și articolele din lege încălcate de comerciant.

Art. 12

Procesul-verbal se transmite, după caz, la judecătoria în a cărei rază teritorială s-a săvârșit fapta sau în a cărei rază teritorială contravenientul își are domiciliul sau, după caz, sediul.

Art. 13

(1) Instanța, în cazul în care constată existența clauzelor abuzive în contract, aplică sancțiunea contravențională conform art. 16 și dispune, sub sancțiunea daunelor, modificarea clauzelor contractuale, în măsura în care contractul rămâne în ființă, sau desființarea aceluși contract, cu daune-interese, după caz.

(2) în caz contrar, instanța va anula procesul-verbal întocmit.

Art. 14

Consumatorii prejudiciați prin contracte încheiate cu încălcarea prevederilor prezentei legi au dreptul de a se adresa organelor judecătorești în conformitate cu prevederile Codului civil și ale Codului de procedură civilă.

Art. 15

În cazul în care părțile contractante aleg ca lege aplicabilă contractului legea unui stat care nu face parte din Uniunea Europeană, iar contractul are o strânsă legătură cu teritoriul României sau cu al altor state membre ale Uniunii Europene și în cazul în care prezenta lege are prevederi mai favorabile pentru consumator, se vor aplica acestea din urmă.

Art. 16

(1) Constituie contravenție, în măsura în care fapta nu este săvârșită în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să fie considerată infracțiune, încălcarea interdicției stipulate la art. 1 alin. (3) și se sancționează cu amenda de la 200 lei la 1.000 lei.

(2) Prevederile prezentei legi se completeaza cu dispozitiile Ordonantei Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția art. 27 și 29.

Art. 17

Prezenta lege intră în vigoare la 30 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pe aceeași dată, orice dispoziții contrare se abrogă.

Prezenta lege transpune prevederile Directivei Consiliului 93/13/CEE din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOCE) nr. L 95 din 21 aprilie 1993.

ANEXA

LISTA cuprinzând clauzele considerate ca fiind abuzive

(1) Sunt considerate clauze abuzive acele prevederi contractuale care:

a) dau dreptul comerciantului de a modifica unilateral clauzele contractului, fără a avea un motiv întemeiat care să fie precizat în contract.

Prevederile acestei litere nu se opun clauzelor în temeiul cărora un furnizor de servicii financiare își rezervă dreptul de a modifica rata dobânzii platibile de către consumator ori datorată acestuia din urmă sau valoarea altor taxe pentru servicii financiare, fără o notificare prealabilă, dacă există o motivație întemeiată, în condițiile în care comerciantul este obligat să informeze cât mai curând posibil despre aceasta celelalte părți contractante și acestea din urmă au libertatea de a rezilia imediat contractul.

Prevederile acestei litere nu se opun, de asemenea, clauzelor prin care comerciantul își rezervă dreptul de a modifica unilateral clauzele unui contract cu durată nedeterminată, în condițiile în care comerciantul are obligația de a-l informa pe consumator, printr-o notificare prealabilă transmisă în termen rezonabil, pentru ca acesta din urmă să aibă libertatea de a rezilia contractul;

b) obligă consumatorul să se supună unor condiții contractuale despre care nu a avut posibilitatea reală să ia cunoștință la data semnării contractului;

c) obligă consumatorul să își îndeplinească obligațiile contractuale, chiar și în situațiile în care comerciantul nu și le-a îndeplinit pe ale sale;

d) dau dreptul comerciantului să prelungească automat un contract încheiat pentru o perioadă determinată, prin acordul tacit al consumatorului, dacă perioada limită la care acesta putea să își exprime opțiunea a fost insuficientă;

e) dau dreptul comerciantului să modifice unilateral, fără acordul consumatorului, clauzele privind caracteristicile produselor și serviciilor care urmează să fie furnizate sau termenul de livrare a unui produs ori termenul de executare a unui serviciu;

f) dau dreptul comerciantului să constate unilateral conformitatea produselor și serviciilor furnizate cu prevederile contractuale;

g) dau dreptul exclusiv comerciantului să interpreteze clauzele contractuale;

h) restrang sau anuleaza dreptul consumatorului sa pretinda despagubiri in cazurile in care comerciantul nu isi indeplineste obligatiile contractuale;

i) obliga consumatorul la plata unor sume disproportionat de mari in cazul neindeplinirii obligatiilor contractuale de catre acesta, comparativ cu pagubele suferite de comerciant;

j) restrang sau interzic dreptul consumatorului de a rezilia contractul, in cazurile in care:

- comerciantul a modificat unilateral clauzele mentionate la lit. e);

- comerciantul nu si-a indeplinit obligatiile contractuale;

j) restrang sau anuleaza dreptul consumatorului de a denunta sau de a rezilia unilateral contractul, in cazurile in care:

- comerciantul a modificat unilateral clauzele prevazute la lit. e);

- comerciantul nu si-a indeplinit obligatiile contractuale;

- comerciantul a impus consumatorului, prin contract, clauze referitoare la plata unei sume fixe in cazul denuntarii unilaterale;

k) exclud sau limiteaza raspunderea legala a comerciantului in cazul vatamarii sau decesului consumatorului, ca rezultat al unei actiuni sau omisiuni a comerciantului privind utilizarea produselor si serviciilor;

l) exclud dreptul consumatorului de a intreprinde o actiune legala sau de a exercita un alt remediu legal, solicitandu-i in acelasi timp rezolvarea disputelor in special prin arbitraj;

m) permit in mod nejustificat impunerea unor restrictii in administrarea probelor evidente de care dispune consumatorul sau solicitarea unor probe care, potrivit legii, fac obiectul unei alte parti din contract;

n) dau dreptul comerciantului sa transfere obligatiile contractuale unei terte persoane - agent, mandatar etc. -, fara acordul consumatorului, daca acest transfer serveste la reducerea garantiilor sau a altor raspunderi fata de consumator) interzic consumatorului sa compenseze o datorie catre comerciant cu o creanta pe care el ar avea-o asupra comerciantului;

p) prevad ca pretul produselor este determinat la momentul livrarii sau permit vanzatorilor de produse ori furnizorilor de servicii dreptul de a creste preturile, fara ca, in ambele cazuri, sa acorde consumatorului dreptul de a anula contractul in cazul in care pretul final este prea mare in raport cu pretul convenit la momentul incheierii contractului.

Prevederile acestei litere nu se opun clauzelor de indexare a preturilor, atat timp cat sunt legale, cu conditia ca metoda prin care preturile variaza sa fie descrisa in mod explicit;

r) permit comerciantului obtinerea unor sume de bani de la consumator, in cazul neexecutarii sau finalizarii contractului de catre acesta din urma, fara a prevedea existenta compensatiilor in suma echivalenta si pentru consumator, in cazul neexecutarii contractului de catre comerciant;

s) dau dreptul comerciantului sa anuleze contractul in mod unilateral, fara sa prevada acelasi drept si pentru consumator;

t) dau dreptul comerciantului sa inceteze contractul incheiat pentru o durata nedeterminata fara o notificare prealabila rezonabila, cu exceptia unor motive intemeiate.

Prevederile acestei litere nu se opun clauzelor prin care furnizorul de servicii financiare isi rezerva dreptul de a dispune in mod unilateral incetarea unui contract incheiat pe o perioada nedeterminata si fara o notificare prealabila in cazul unui motiv intemeiat, cu conditia ca furnizorul sa fie obligat sa informeze imediat celelalte parti contractante.

(2) Dispozitiile alin. (1) lit. a), p) si t) nu sunt aplicabile in cazul:

a) tranzactiilor cu valori mobiliare, instrumentelor financiare si altor produse sau servicii, in cazul in care pretul este legat de fluctuatiile cotatei bursiere sau ale indicelui bursier ori ale unei rate de schimb pe piata financiara, pe care vanzatorul sau furnizorul nu le poate controla;

b) contractelor pentru cumpararea sau vanzarea de devize, cecuri de calatorie, ordine de plata internationale emise in devize sau alte instrumente de plata internationale.